

Utbildningsutvärderingar på grundnivå och avancerad nivå

Utbildningsutvärdering på grundnivå och avancerad nivå – självvärdering

Lärosäte: Marie Cederschiöld högskola

Examen: Specialistsjuksköterskeexamen med inriktning mot psykiatrisk vård, 60 hp

Skriv en självvärdering för den utbildning som leder fram till den examen som utvärderas. Lärosätet ombeds att göra en så reflekterande självvärdering som möjligt genom att identifiera styrkor och utvecklingsområden samt beskriva och värdera hur dessa hanteras för att säkra att hög kvalitet nås i utbildningen. Tyngdpunkten på självvärderingen ska ligga mer på värdering än på beskrivning. Lärosätet ombeds belysa med exempel. Observera att självvärderingen ska utgå från utbildningens aktuella förhållanden vid tidpunkten för självvärderingens inlämnande. Utgå från *Vägledning för utbildningsutvärderingar på grundnivå och avancerad nivå* och basera självvärderingen på de bedömningsgrunder som ingår inom följande bedömningsområden:

- Förutsättningar
- Utformning, genomförande och resultat
- Studentperspektiv
- Arbetsliv och samverkan

Självvärderingen ska inledas med en beskrivning av hur utbildningen organiseras på en övergripande nivå. Självvärderingen ska ge bedömargruppen en helhetsbild av utbildningen vid lärosätet, utan länkar till ytterligare information. Aktuella utbildnings- och kursplaner ska laddas upp i UKÄ Direkt. UKÄ ber lärosätena att vara uppmärksamma på att:

- Självvärderingen ska indelas i enlighet med angivna rubriker. Rubrikerna inklusive bedömningsgrunderna i mallen får inte tas bort. Eventuella underrubriker kan lärosätet lägga till. Ändra inte mallens utformning såsom marginaler.
- Självvärderingen ska inte överstiga 25 sidor med teckenstorlek 10,5 punkter, exklusive lärartabellen. Tillkommer gör UKÄ:s instruktioner som totalt utgör 6 sidor.
- Som bilaga till självvärderingen ifylls lärartabellen.

Beskrivning

Redogör för utbildningens organisation, upplägg och inriktning på ett övergripande plan och motivera i relation till examensordningen. Redogör även för hur länge utbildningen har getts vid lärosätet.

Lärosätets redogörelse:

Marie Cederschiöld högskola – utbildning och studiemiljö

Marie Cederschiöld högskola är en enskild utbildningsanordnare organiserad i aktiebolagsform utan krav på vinstutdelning. Organisationsformen innebär att högskolan och dess verksamhet styrs av flera lagar, såsom aktiebolagslag (2002:551), lag (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina samt 1 kap. högskolelag (1992:1434).

Vid högskolan ges utbildningar inom vårdområdet och socialt arbete, teologi och kyrkomusik. Inom socialt arbete och vårdvetenskap ges utbildningar på avancerad nivå. År 2021 hade högskolan 1537 studenter motsvarande 973 HST. Under föregående år erhöll högskolan två examensrättigheter, generell kandidatexamen i civilsamhälleskunskap samt hälso- och sjukvårdskuratorsexamen. Sedan 2015 bedrivs utbildning på forskarnivå inom området *Människan i välfärdssamhället* med två forskarutbildningsämnen: *social välfärd med inriktning mot civilsamhället* respektive *palliativ vård*. Hittills har 13 doktorander disputerat inom området.

Högskolan strävar efter att säkerställa en god studiemiljö bland annat genom ett kontinuerligt arbete med pedagogiskt och studiesocialt stöd på individ-, grupp- och organisationsnivå. Under senare år har stora satsningar gjorts för att anpassa och utveckla högskolans lokaler, IT-stöd till utbildningen såsom lärplattform och biblioteksresurser. Det pågår även ett kontinuerligt pedagogiskt utvecklingsarbete för att stärka lika möjligheter till utbildning i enlighet med föreskrifter i 1 kap. högskolelag breddad rekrytering till högskolan. Ett exempel är det pågående arbete som äger rum i samverkan med högskolans bibliotek för att stärka studenters akademiska skrivande. Högskolan arbetar också aktivt med att stimulera studentrepresentation i högskolans olika beredande och beslutande organ.

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå – organisering och ansvarsfördelning

Enligt rektors besluts- och delegationsordning har Pedagogiskt kollegium (motsvarande fakultetsnivå) ansvar för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, inklusive att fastställa utbildningsplaner, följa upp utbildningarnas kvalitet och ansvara för pedagogiskt utvecklingsarbete på högskoleövergripande nivå. Arbetet med att kvalitetssäkra utbildningsprogrammen utgår från högskolans *Ramverk för systematiskt kvalitetsarbete* som baseras på European Standards and Guidelines (ESG). Syftet med högskolans kvalitetssystem är bland annat att säkerställa att program och kursplaner följer examensordningen och uppfyller examensmålen, att det finns en tydlig progression genom utbildningen samt att de utbildningar som leder till en yrkesexamen stimulerar professionsutveckling.

Institutionerna ansvarar i sin tur för det utbildningsnära kvalitetssäkrings- och utvecklingsarbetet inom de utbildningsprogram som ges vid respektive institution. Institutionsstyrelsen vid respektive institution fastställer kursplaner för utbildningsprogram och fristående kurser. Varje utbildningsprogram leds av en programansvarig som har ansvar för utbildningens planering, innehåll, genomförande och uppföljning. Högskolans kvalitetssystem har nyligen granskats och godkänts av Universitetskanslersämbetet (UKÄ).

Specialistsjuksköterskeprogram psykiatrisk vård – upplägg

Utbildningen till specialistsjuksköterska med inriktning psykiatrisk vård, 60 högskolepoäng (hp), startade höstterminen 2010 och ges vid Institutionen för vårdvetenskap. Vid institutionen ges även två andra specialistsjuksköterskeprogram, dels i palliativ vård, som sedan 2019 är en gemensam utbildning med Sophiahemmet Högskola, och specialistsjuksköterska med inriktning mot distriktssköterska som startade höstterminen 2021.

Utbildningsplanen (*se bilaga 1*) omfattar de examensmål som krävs för specialistsjuksköterskeexamen inriktning psykiatrisk vård enligt examensordningen, bilaga 2, Högskoleförordningen (1993:100). Därtill finns sex lokala examensmål relaterade till högskolans profil, däribland etik och som är av betydelse för specialistsjuksköterskans kompetens i att leda och utveckla psykiatrisk vård på individ-, grupp- och organisationsnivå i olika kontexter. Huvudområdet är vårdvetenskap (38,5 hp) och dess tillämpning i psykiatrisk vård. I utbildningen ingår även vårdetik med livsåskådningsvetenskap (9,5 hp), medicinsk vetenskap (7 hp) samt samhälls- och beteendevetenskap (5 hp). De olika perspektiven och integrationen av områdena är av betydelse för psykiatrisk omvårdnad. Uppdelningen i huvudområde vårdvetenskap samt de tre stödområdena gäller för samtliga vårdutbildningar på lärosätet.

Nuvarande utbildningsplan fastställdes 2016 och reviderades 2019 då programmet gick över från tregradig till tvågradig betygsskala. Aktuella kursplaner har reviderats under perioden 2020 - 2022. För antagning till specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning psykiatrisk vård krävs förutom grundläggande behörighet på avancerad nivå, särskild behörighet och 12 månaders arbetslivserfarenhet inom sjuksköterskeyrket.

Utbildningen ges på halvfart med fem lärarledda obligatoriska seminariedagar per 7,5 hp kurs. Undantaget är *kurs 6 Verksamhetsintegrerat lärande* som ges på helfart, med halvtidsbedömning, och vid behov slutbedömning, på plats i verksamheten och vid behov även vid slutbedömning. Kursen avslutas med ett examinationsseminarium på högskolan. Tre kurser samläses med specialistsjuksköterskeprogrammet inriktning mot distriktssköterska för att stimulera kunskapsutbyte mellan olika vårdkontexter och specialistområden. Se tabell 1 för en presentation av programmets sju ingående kurser.

Den pedagogiska idé som genomsyrar utbildningen bygger på ett studentcentrerat lärande där läraaktiviteterna är utformade för att stimulera vetenskapligt förhållningsätt och livslångt lärande. Kunskapsinhämtningen bygger på att studenterna arbetar aktivt med läraaktiviteter och att lärarna ger förlöpande återkoppling.

Tabell 1. Kurser per termin i specialistsjuksköterskeprogrammet inriktning psykiatrisk vård, 60 hp			
Termin 1	Termin 2	Termin 3	Termin 4
Vårdvetenskap och dess tillämpning i psykiatrisk omvårdnad (7,5 hp)	Den psykiatriska vårdens etik och värdegrund, (7,5 hp) ¹	Ledarskap i flexibla organisationer, (7,5 hp)	Självständigt arbete (15 hp) ¹
Psykiatriska tillstånd, behandling, habilitering och rehabilitering, (7,5 hp)	Vetenskapsteori och vetenskaplig metod I, (7,5 hp) ¹	Verksamhetsintegrerat lärande, (7,5 hp)	

¹Samläses med specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning mot distriktssköterska.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel. Relatera till ifylld och bilagd lärartabell.

Bedömningsgrund Personal

Antalet lärare och deras sammantagna kompetens (vetenskapliga/professionsrelaterade och pedagogiska) är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.

Lärosätets redogörelse:

Vetenskaplig kompetens

Institutionen för vårdvetenskap har som krav att högskolans lärare som undervisar och examinerar på specialistsjuksköterskeprogrammen ska ha avlagt en doktorexamen. Samtliga lärare på specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning psykiatrisk vård är disputerade. Lärarlaget består av åtta lärare varav fyra har specialistsjuksköterskeexamen i psykiatrisk vård och tre har specialistsjuksköterskeexamen inom andra relevanta områden. Tre av lärarna är professorer i vårdvetenskap varav en med inriktning psykiatrisk vård, och en lärare är docent i etik (*se bilaga 3, lärartabell*).

Flera av lärarna är forskningsaktiva inom psykiatrisk vård och ingår i forskarnätverk och forskningssamarbeten regionalt, nationellt och internationellt, vilket ger goda möjligheter att inkludera aktuell och relevant forskning i utbildningen. Lärare har även erfarenhet av vetenskapliga förtroendeuppdrag, såsom att vara ledamot i regional etisk nämnd, granskare av medelsansökningar och sakkunniguppdrag för olika myndigheter, exempelvis vid framtagande av Socialstyrelsens nationella riktlinjer inom området psykiatrisk vård samt nationella/regionala vård- och insatsprogram. De lärare som ännu inte är docenter deltar i högskolans docentprogram.

Professionsrelaterad kompetens

Sammantaget har alla lärare som undervisar på programmet mångårig relevant klinisk yrkeserfarenhet inom psykiatrisk vård eller närliggande vårdområden. Samtliga kursledare är disputerade sjuksköterskor. Fyra lärare är specialistsjuksköterskor med inriktning psykiatrisk vård varav två har utbildning i psykoterapi (*se bilaga 3, lärartabell*). En professor och en programansvarig lektor har klinisk koppling till Centrum för psykiatriforskning (CPF) i Region Stockholm där forskning och utveckling bedrivs inom flera professionsrelaterade områden kopplat till psykiatrisk vård.

Pedagogisk kompetens

Det finns ett aktivt högskolegemensamt arbete med att främja lärarnas högskolepedagogiska kompetens. I högskolans *Strategi för pedagogisk verksamhet 2021–2025* framgår bland annat att högskolan ska främja utveckling av aktuella och nya högskolepedagogiska och ämnesdidaktiska projekt inom verksamhetsförlagd utbildning med fokus på interprofessionellt lärande (IPL). Alla lärare i specialistsjuksköterskeprogrammet har minst 7,5 hp högskolepedagogisk utbildning. Lärarna har 20 procent forskning- och ämnesutvecklingstid eller mer i sin tjänst samt 10 procent mötestid för deltagande

i institutionens pedagogiska, ämnesinriktade och forskningsinriktade seminarier. Flera har även genomgått särskild högskolepedagogisk utbildning med inriktning mot verksamhetsförlagd utbildning och två lärare har gått utbildningen yrkesmässig handledning i omvårdnad, 30 hp. I lärarlaget ingår en klinisk lektor som arbetar 20 procent med VFU inom psykiatrisk vård på grundnivå och avancerad nivå, vilket möjliggör ett nära samarbete med regionens VFU-samordnare och kliniska adjunkter. För att vara klinisk handledare i VFU krävs specialistsjuksköterskeexamen i psykiatrisk vård med magisterexamen i psykiatrisk vård och för att bli anställd som adjungerad klinisk adjunkt krävs även formell handledarutbildning på 7,5 hp.

Styrkor och utvecklingsområden

Den vetenskapliga kompetensen är hög och består av professorer, docenter och lektorer, varav flera har kursledarskap i programmet. Pedagogiken fokuserar på studentaktivt och självstyrt lärande med hög grad av skriftlig och muntlig återkoppling, vilket är en styrka. Det är överlag relativt få disputerade sjuksköterskor med specialistutbildning i psykiatrisk vård, vilket kan påverka möjligheten att rekrytera och behålla lärare framöver. Det finns också utmaningar med kommande pensionsavgångar, vilket är ett problem för alla lärosäten i regionen. Därför är det ett utvecklingsområde för högskolan att arbeta aktivt med långsiktig kompetensförsörjning inom området, bland annat genom satsningar på nyrekryteringar. Under tidig vår 2022 har ett lektorat med inriktning psykiatrisk vård utlysts med flera sökande. Vidare har en specialistsjuksköterska i psykiatrisk vård antagits till högskolans forskarutbildning. Institutionen för vårdvetenskap arbetar strategiskt med att vara en attraktiv arbetsplats för disputerade lärare bland annat genom att uppmuntra kompetensutveckling och forskning. Högskolan ser också över möjligheterna till en breddad forskarutbildning inom vårdvetenskap, vilket skulle kunna bidra till att fler specialistsjuksköterskor i psykiatrisk vård erbjuds möjlighet att doktorera.

Programansvariga för specialistsjuksköterskeutbildningen inriktning psykiatrisk vård, distriktsköterska och palliativ vård har regelbundna möten för att samverka kring frågor på avancerad nivå. En högskoleövergripande målsättning är att öka studenternas möjlighet till intraprofessionellt lärandet (ILP). Samarbetet mellan institutionen för vårdvetenskap och socialvetenskap har intensifierats senaste året i samband med högskolans ansökan om examensrätt för hälso- och sjukvårdskuratorer och kommer att gynnas än mer genom att högskolan kommer att samordnas i ett gemensamt campus 2023.

Utifrån analysen av styrkor och utvecklingsområden bedömer högskolan att lärarlagets sammantagna vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetens är god. Högskolan har utifrån beskrivningen ovan goda förutsättningar att med hög kvalitet bedriva specialistsjuksköterskeprogram med inriktning psykiatrisk vård, på såväl kort som lång sikt. Vi önskar särskilt lyfta fram att utbildningen i huvudsak bedrivs av disputerade lärare med professionsinriktad kompetens kopplat till psykiatrisk vård.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Bedömningsgrund Utbildningsmiljö

Det finns en för utbildningen vetenskaplig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.

Lärosätets redogörelse:

Starka vetenskapliga forskningsmiljöer

Inom högskolan finns flera nationellt och internationellt starka forskningsmiljöer som kommer utbildningarna till godo. Särskilt starka forskningsmiljöer av betydelse för specialistsjuksköterskeprogrammet inom psykiatrisk vård återfinns inom områden som handlar om anhörigstöd, funktionsnedsättningar, tillgång till vård och jämlik hälsa, samt våld i nära relationer. Samtliga ovan beskrivna forskningsmiljöer har under de senaste fyra åren erhållit statliga rådsmedel företrädesvis från Forte och Vetenskapsrådet. Det finns också flera pågående forskningsprojekt som leds av forskare som är aktiva lärare i specialistsjuksköterskeprogrammet, såsom forskning om interventioner vid psykisk ohälsa, suicidprevention, beroendevård, stress- och krisreaktioner och vårdetik. Flera av dessa projekt drivs inom ramen för regional samverkan och finansieras till stor del av FoUU-medel.

Forskningsmiljö inom vårdvetenskap

Den aktiva forskningsmiljön återspeglas i en omfattande seminarieverksamhet vid institutionen som tydligt knyter an till forskning och teoribildning inom programmets huvudområde vårdvetenskap. Till samtliga seminarier inbjuds både institutionens lärare/forskare och studenter på avancerad nivå. Varje termin genomförs flera vetenskapliga seminarier där innehållet kan bestå av granskning av vetenskapliga manus med utsedda opponenter eller diskussioner om vetenskapliga metoder utifrån relevant litteratur. Institutionen genomför också varje termin fyra vårdvetenskapliga seminarier centrala för huvudområdet där aktuell teoribildning diskuteras med inbjudna föreläsare från det egna eller andra lärosäten/verksamheter. Exempel på ämnen som behandlats nyligen är *Samskapad forskning med marginaliserade grupper i samhället*, professor Elisabet Mattsson, Marie Cederschiöld högskola, *Vårdande för hållbar hälsa och återhämtning*, professor Lena Wiklund Gustin, Mälardalens universitet, *Personcentrerad vård*, professor Inger Ekman, Göteborgs universitet samt *Vårdvetenskap ur ett livsvärldsperspektiv*, professor emeritus Karin Dahlberg, Linnéuniversitetet.

Professionsinriktad miljö och samverkan med verksamheterna

Då specialistsjuksköterskeutbildningen leder till en yrkesexamen är det extra viktigt att stärka kopplingen mellan utbildning, forskning och den professionsinriktade miljö som studenterna möter under sin verksamhetsförlagda utbildning i psykiatrisk vård. Programansvarig för specialistsjuksköterskeprogrammet är klinisk lektor inom psykiatrisk vård vilket möjliggör ett nära samarbete med adjungerade kliniska adjunkter och kliniska handledare kring VFU. I de samtal som utbildningen kontinuerligt för med chefer från klinisk verksamhet finns ett önskemål om att kliniska adjunkter och handledare inom

den kliniska verksamheten ska ges större möjligheter att regelbundet öka sin vetenskapliga kompetens. Som ett led i detta anordnar högskolan en utbildningsdag per termin för adjungerade kliniska adjunkter och kliniska handledare. Institutionen bjuder även in adjungerade kliniska adjunkter och handledare till de seminarier som anordnas inom vårdvetenskap.

Ovanstående beskrivningar är exempel på hur institutionen försöker skapa gemensamma mötesplatser där den vetenskapliga utbildningsmiljön knyts ihop med den professionsinriktade.

Styrkor och utvecklingsområden

En styrka i programmet är att den vetenskapliga och professionsinriktade miljön säkerställs genom den höga andelen forskningsaktiva lärare som ingår i utbildningens utformning och genomförande. En annan styrka är tillgången till starka forskningsmiljöer på högskolan som är relaterade till utbildningen. Detta möjliggör att studenterna tar del av tvärvetenskapliga projekt som tydligt visar på relevansen av att samarbeta över professionsgränserna i klinik, exempelvis kring våld i nära relationer. Att möjliggöra för studenterna att i större utsträckning skriva sina självständiga arbeten inom ramen för pågående forskningsprojekt på högskolan är ett sätt att ytterligare stärka programmets forskningsanknytning. Ett identifierat utvecklingsområde är att stärka forskningsmiljön inom psykiatrisk vård genom att möjliggöra antagning av doktorander i ämnet. En översyn pågår för att bredda forskarutbildningen på högskolan.

I programmet vävs forskning ihop med utbildning och kommer till uttryck i såväl teoretiska som VFU-kurser. Vår bedömning är att det finns en för utbildningen både vetenskaplig och professionsinriktad miljö där verksamheten bedrivs i nära samband mellan forskning och utbildning. För att möjliggöra för fler kliniska handledare att delta i forskningsseminarier kommer institutionen att fortsätta erbjuda seminarier via länk som komplement till fysiska möten.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel. Dessa exempel kan bestå av kursmål, lärandeaktiviteter, hur examinationsuppgifter är utformade och vilka bedömningskriterier som används.

Bedömningsgrund Måluppfyllelse – kunskap och förståelse

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå det utvalda målet inom kunskapsformen kunskap och förståelse i examensordningen.

Mål

visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete samt kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och sambandets betydelse för yrkesutövningen.

Lärosätets redogörelse:

Studenternas kunskaps- och förståelseutveckling om områdets vetenskapliga grund stimuleras genom läraaktiviteter där studenterna relaterar evidensbaserad kunskap och teoretiska perspektiv till psykiatrisk vård och omvårdnad. För programmet som helhet finns en matris som beskriver hur de nationella examensmålen, de lokala examensmålen samt kursmålen är relaterade till varandra. Exempel på kurser och kursmål som relaterar till det aktuella examensmålet beskrivs nedan.

I första kursen *Vårdvetenskap och dess tillämpning i psykiatrisk omvårdnad (7,5 hp)* ingår kursmålet *Motivera betydelsen av vårdvetenskapliga teorier och begrepp i psykiatrisk omvårdnad*. För att fördjupa sig vidare i områdets vetenskapliga grund ska studenterna reflektera över vårdvetenskapliga perspektiv inom psykiatrisk omvårdnad. Det kan handla om områden som exempelvis personcentrerad vård, betydelsen av vårdrelationen, eller patient och närståendes levda erfarenheter av psykiatrisk vård. Det ingår en studieuppgift och ett seminarium där studenterna ska reflektera över vårdvetenskapliga perspektiv i psykiatrisk omvårdnad utifrån vetenskapliga artiklar och kurslitteratur. Studieuppgifter och bedömningsgrunder tydliggörs i kursens studieguide. Ett annat kursmål är att *förklara evidens i förhållande till psykiatrisk vård*. För att uppnå kursmålet deltar studenterna i ett seminarium och genomför en studieuppgift om evidens och vårdprocesser i psykiatrisk vård. Som förberedelse inför seminariet ska studenterna se en film om evidens från SBU samt en film om kunskapstyrning av psykiatrisk vård från SKR. Båda filmerna handlar om evidens i relation till nationella riktlinjer och nationella/regionala vård- och insatsprogram. Inför seminariet genomför varje student en individuell studieuppgift som omfattar två exempel på kunskapstyrning av psykiatrisk vård. På seminariet diskuteras exemplen i relation till klinisk praxis och evidens.

I tredje kursen *Den psykiatriska vårdens etik och värdegrund (7,5 hp)* arbetar studenterna med etiska begrepp, såsom delaktighet och självbestämmande samt etiska aspekter på exempelvis kliniska prövningar inom psykiatrisk vård. Grundläggande begrepps- och argumentationsanalys ingår i kursen. Studenterna tränas i att utveckla ett kritiskt förhållningssätt, då de granskar och argumenterar för egna

ställningstaganden till etiska problem av relevans för kommande yrkesutövning. Exempelvis examineras kursmålen *identifiera och analysera etiska ställningstaganden och situationer inom psykiatrisk vård*, samt *värdera ställningstaganden och argumentation vid psykiatrisk vård* genom en skriftlig individuell examinationsuppgift med efterföljande seminarium. Studenterna genomför etisk analys av ett fiktivt patientfall baserat på en modell från Statens medicinsk-etiska råd. I ett efterföljande seminarium presenterar studenten sin analys och får återkoppling av medstudenter och lärare.

I den fjärde kursen, *Vetenskapsteori och vetenskaplig metod (7,5 hp)* ingår kursmålen *motivera val av design för olika syfte och frågeställningar* och *förklara analysmetoder inom kvalitativ och kvantitativ forskningsdesign*, och *förklara vetenskapliga kvalitetskriterier*. För att uppnå målen utarbetar studenterna bland annat projektplaner inom ett relevant område för huvudområdet vårdvetenskap som kopplar till specialistsjuksköterskans yrkesutövning inom psykiatrisk vård. I planen ingår att formulera frågeställningar och motivera val av adekvat vetenskaplig design och analysmetod. Projektplanen skrivs individuellt och examineras vid ett examinationsseminarium där studenterna kritiskt granskar varandras projektplaner. Studenterna arbetar också i par med två studieuppgifter under kursens gång. Dels ska studenterna beskriva validitets- och kvalitetskriterier för kvantitativa och kvalitativa studier, dels genomföra en vetenskaplig kvalitetsgranskning av en vald artikel med kvalitativ, kvantitativ och/eller mixad metod inom huvudområdet. Artikeln granskas utifrån vedertagna vetenskapliga kvalitetskriterier (checklista) sammanställda på equator networks (Enhancing the QUALity and Transparency Of health) hemsida. Respektive uppgift redovisas och diskuteras vid ett uppföljande seminarium.

I den sjunde och sista kursen *Självständigt arbete i vårdvetenskap (15 hp)* ska studenterna visa att de har tillägnat sig kunskap om områdets vetenskapliga grund, förståelse för sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet samt dess betydelse för yrkesutövningen. Kursmål som ingår är bland annat *analysera och presentera forskningsresultat med ett vetenskapligt förhållningssätt* och *visa fördjupad kunskap kring centrala teorier och begrepp inom huvudområdet vårdvetenskap samt inom specialistinriktningen psykiatrisk vård*. I det självständiga arbetet genomförs antingen en systematisk litteraturstudie eller en klinisk studie om forskningsetiskt godkännande finns. Arbetet ska vara relevant för huvudområdet vårdvetenskap och specialistsjuksköterskan i psykiatrisk vård. Bakgrunden ska innehålla en sammanfattning av aktuellt kunskapsläge liksom beskrivning av centrala begrepp av relevans för syftet och huvudområdet. Problemformuleringen ska visa på ett kunskapsbehov inom psykiatrisk vård. Studien ska genomföras med för syftet adekvat vetenskaplig metod och resultaten ska diskuteras kritiskt i förhållande till metodologiska styrkor och svagheter, klinisk praxis, etiska övervägande och samhällsrelevans.

Styrkor och utvecklingsområden

Målsättningen är att studenterna vid utbildningens slut ska stå på en solid vetenskaplig grund, så att de i sin framtida yrkesutövning kan medverka till att driva kunskapsfronten framåt inom psykiatrisk vård. Betydelsen av att specialistsjuksköterskan i sitt yrkesutövande ska kunna använda aktuellt kunskapsläge som underlag för evidensbaserad vård går därför som en röd tråd genom programmet. Det finns en ämnesgrupp med hög kompetens inom huvudområdet och som leds av professorer i vårdvetenskap, vilket är en styrka. Ämnesgruppen har ett nära samarbete med lärolaget för utbildningen och arbetar med progression i programmet och med att utveckla huvudområdet. Det är dessutom en styrka att flera av programmets lärare är involverade i arbetsgrupper inom det nationella och regionala systemet för kunskapsstyrning. Således säkerställs en naturlig koppling mellan forskning, utbildning och aktuell kunskapsutveckling inom fältet, vilket kommer studenterna tillgodo under utbildningen.

Utbildningen ska förbereda studenterna för ett arbetsliv med krav på kontinuerlig professionell kunskapsinhämtning inom psykiatrisk vård. Detta förutsätter att studenterna självständigt kan söka och ta till sig ny kunskap genom att systematisera, kritiskt granska och reflektera över aktuell forskning och evidensbaserad kunskap samt se sambandets betydelse i det fortsatta arbetslivet. För detta krävs fördjupade kunskaper inom vetenskaplig metod och kritisk reflektion, vilket studenterna erhåller i kurserna *Den psykiatriska vårdens etik och värdegrund (7,5 hp)* samt *Vetenskapsteori och metod (7,5 hp)*. Detta följs sedan upp i kursen *Självständigt arbete (15 hp)*, där studenterna ska visa att de tillägnat sig vetenskapliga färdigheter och förmågor för att kunna bidra till kunskapsutvecklingen i kommande yrkesval. Vår analys är att programmets upplägg borgar för detta, vilket är en styrka. En nyligen genomförd utvärdering visar en god måluppfyllelse relaterat till områdets vetenskapliga grund där över 75 procent av studenterna uppgav att de uppnått kursmålet *att visa fördjupad kunskap kring centrala teorier och begrepp inom huvudområdet vårdvetenskap samt inom specialinriktningen psykiatrisk vård*.

Lärare vid institutionen är engagerade i flera pedagogiska projekt som syftar till att ge studenterna redskap för att i sin kommande profession kunna bidra till forskningsgrundad praktikutveckling. Ett utvecklingsområde som identifierats är behovet av att stärka studenternas vetenskapliga skrivande. I samarbete med högskolebiblioteket erbjuds alla studenter vid institutionen möjligheter att få individuell handledning och delta i tematräffar i grupp för att få hjälp med sitt akademiska skrivande. Ett annat exempel är att lärare vid institutionen sammanställt pedagogiska metoder för att stödja akademisk litteracitet i en systematisk litteraturoversikt (accepterad för publicering i *BMC Medical Education*, 2022). Litteraturoversikten visar att i professionsutbildningar på avancerad nivå måste ämneskunskaper integreras med träning i akademisk litteracitet. Begreppet akademisk litteracitet är komplext och handlar inte bara om att studenterna ska kunna läsa och skriva vetenskapliga texter, utan också om att förstå texters innehåll, syfte och budskap. Detta är en förutsättning för att kunna kommunicera och omsätta vetenskaplig kunskap i klinisk praxis.

Ett pågående utvecklingsområde är också att utbilda handledare och examinatorer som ett led i lärosätets utveckling för att höja kvaliteten på de självständiga arbetena på avancerad nivå. Exempelvis har högskolan anordnat fortbildning kring systematiska litteraturoversikter med kvalitativ och kvantitativ metodik. Flera av lärarna på programmet har även deltagit på SBU:s och Cochranes utbildningstillfällen om systematiska översikter. Vidare planerar institutionen för en fortbildningskurs för handledare för att öka fokus på kvantitativa metoder och examinationen av dem i kurserna. Ett annat utvecklingsområde som lärosätet identifierat är att kunna erbjuda fler studenter möjlighet att medverka i befintliga forskningsprojekt i samband med sina examensarbeten. Lärosätet arbetar också med att föra tillbaka studenternas resultat i de självständiga arbetena till yrkesverksamheten via bland annat handledardagar.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel. Dessa exempel kan bestå av kursmål, lärandeaktiviteter, hur examinationsuppgifter är utformade och vilka bedömningskriterier som används.

Bedömningsgrund Måluppfyllelse – färdighet och förmåga

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå det utvalda målet inom kunskapsformen färdighet och förmåga i examensordningen.

Mål

visa sådan kunskap och färdighet som krävs för att medverka i behandling, habilitering och rehabilitering inom psykiatrisk vård och omsorg.

Lärosätets redogörelse:

Både teoretiska kurser och verksamhetsförlagd utbildning (VFU) ger den kunskapsgrund som studenterna behöver för att nå färdighet och förmåga i det utvalda examensmålet. Programmet är uppbyggt så att teori och VFU länkas samman. Detta ger studenterna möjligheter att omsätta teoretiska kunskaper i klinisk praxis. Genom att länka teoretiska kurser och VFU läggs grunden för den kunskap och färdighet som krävs för att medverka i behandling, habilitering och rehabilitering inom psykiatrisk vård och omsorg. Under utbildningen får studenterna bearbeta färdighet och förmåga relaterat till examensmålet genom en variation av läraaktiviteter, såsom föreläsningar och webbutbildningar samt studentaktiva moment i form av gruppövningar och seminarier som sedan utvecklas till professionskompetens i VFU.

Exempel på kurser och kursmål för det utvalda examensmålet beskrivs nedan.

I kurs 2 *Psykiatriska tillstånd, behandling, habilitering och rehabilitering (7,5 hp)* genomför studenterna en studieuppgift utifrån följande fyra kursmål:

- att motivera val av behandlingsmetoder, rehabilitering och habilitering vid psykiatriska tillstånd och funktionsnedsättningar
- att förklara psykiatriska sjukdomstillstånd och funktionsnedsättningar i förhållande till medicinska, psykologiska och sociala faktorer
- att förklara lagar och författningsars tillämpning i psykiatrisk vård samt
- att analysera effekter och bieffekter av behandlingar.

I uppgiften länkas kursmål och examinationer i flera steg då studenterna bearbetar kursmålen i olika läraaktiviteter. Studenterna genomför först en individuell studieuppgift där de ska skapa en presentation om ett valt psykiatriskt tillstånd och dess evidensbaserade behandling, habilitering och rehabilitering. I uppgiften behöver studenterna använda resultat från vetenskapliga kunskapsunderlag. Studenterna ska även genomföra en diskussion i ett chatforum under två veckor i lärplattformen där de agerar specialister och svarar på kurskamraternas frågor om det aktuella psykiatriska tillståndet. Därefter genomförs ett

seminarium där studenterna håller en kort genomgång om aktuellt evidensläge för valt psykiatriskt tillstånd. Slutligen examineras kursmålen via en salsexamination som bygger på innehållet som tidigare bearbetats i kursen. Målet med samtliga aktiviteter är att studenterna ska förbereda sig inför rollen som specialistsjuksköterska i psykiatrisk vård. Studieuppgift och bedömningskriterier finns tillgängliga för studenterna i kursens studieguide.

I kurs 6 *Verksamhetsintegrerat lärande inom psykiatrisk vård (7,5 hp)* formulerar studenterna en individuell lärandeplan (ILP) i relation till kursmålen utifrån sina behov av kunskapsinhämtning på den aktuella VFU-platsen. Exempel på relevanta kursmål för examensmålet är:

- att tillämpa kunskap och färdighet som krävs för att identifiera och genomföra behandling, habilitering och rehabilitering inom psykiatrisk vård och omsorg
- att utvärdera psykiatrisk omvårdnad och behandling i relation till patientens upplevelse och behov
- att fortlöpande kritiskt granska psykiatriska behandlingsmetoder i relation till patientens upplevelse av hälsa och ohälsa.

Vid halvtidsbedömningen utgår studenten från bedömningsunderlaget BeVut och ger exempel på hur kursmålen uppnåtts under VFU. Studenten får sedan återkoppling kring måluppfyllelse av den kliniska handledaren och den examinerande läraren på kursen. Under ett muntligt examinationsseminarium, som hålls av klinisk lektor, ska studenten också skapa en presentation som exemplifierar arbetet med kursmålen under VFU. Det kan handla om ett förbättrings- eller omvårdnadsområde som studenten arbetat särskilt med under VFU-perioden. Seminariet möjliggör för studenterna att ta del av sina medstudenters erfarenheter. Det ger också insikt i hur specialistsjuksköterskor kan arbeta med behandling, habilitering och rehabilitering inom många olika kontexter som högspecialiserad psykiatrisk heldygnsvård och öppenvård vilket inkluderar beroendevård, barn- och ungdomspsykiatri och rättspsykiatrisk vård. Information om studieuppgifter, VFU-bedömning och seminarium återfinns i kursens studieguide.

Styrkor och utvecklingsområden

En styrka är studentaktiverande läraaktiviteter och examinationsformer, vilket gör att studenterna tränas i att söka och värdera den kunskap som behövs för att kunna utföra psykiatrisk vård som vilar på en evidensbaserad grund. Studenternas VFU-placering är central för att uppnå det aktuella examensmålet i färdighet och förmåga. Lärosätet satsar på VFU i programmet, vilket omfattar ett ambitiöst upplägg som inkluderar seminarier och studieuppgifter samt att lärare medverkar vid studentens halvtidsbedömning och vid behov på slutbedömning. Lärosätet betonar betydelsen av lärande genom reflektion tillsammans med handledare under VFU.

Verksamhetsförlagd utbildning på avancerad nivå inom specialistsjuksköterskeprogrammet i psykiatrisk vård utvecklas kontinuerligt. I en rapport från Region Stockholm om verksamhetsintegrerat lärande beskrivs lärosätens och regionens samverkan kring att skapa en gemensam pedagogisk grundsyn, pedagogisk fortbildning samt arbetet för att utveckla en akademisk lärandemiljö i vården. Ett sätt att öka akademiseringen inom psykiatrisk vård är delade tjänster mellan lärosäte och klinik. Högskolan har idag en klinisk lektor med inriktning psykiatrisk vård, vilket är en satsning som finansieras enbart av högskolan. Högskolan medverkar i flera forum för att utveckla verksamhetsförlagd utbildning. Exempelvis genom pedagogiska seminarier om utveckling av VFU, handledardagar tillsammans med verksamheter i Region Stockholm samt regelbundna möten för samverkan på ledningsnivå. För att få en heltäckande bild av psykiatrisk vård medverkar gästföreläsare med specialistkunskap från både lärosätet och från psykiatri i undervisningen.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och utvecklingsområden samt hur dessa hanteras för att säkra att en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel. Dessa exempel kan bestå av kursmål, lärandeaktiviteter, hur examinationsuppgifter är utformade och vilka bedömningskriterier som används.

Bedömningsgrund Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningssätt

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt i examensordningen.

Mål

visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens.

Lärosätets redogörelse:

Specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning psykiatrisk vård bygger på ett studentcentrerat lärande där läraaktiviteterna är utformade för att stimulera livslångt lärande. Ett lärande baserat på egen erfarenhet gynnar självreflektion samt personlig och yrkesmässig utveckling, vilket är viktigt för att vara och förbli öppen för ny kunskap och nya perspektiv. Detta i sin tur är en förutsättning för att kunna identifiera behov av ytterligare kunskap och fortlöpande kunna utveckla sin kompetens som specialistsjuksköterska inom psykiatrisk vård.

Både teoretiska och verksamhetsförlagda kurser har kursmål som stödjer examensmålet *visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens*. Självvärderande studieuppgifter kring kunskap och kompetens är integrerade i kurserna. En målsättning med utbildningen är att studenterna ska utveckla ett vetenskapligt och reflekterande förhållningssätt som en del av den egna kompetensutvecklingen och yrkesutövningen.

Exempel på kursmål relaterat till examensmålet återfinns bland annat i kurs 6 *Verksamhetsintegrerat lärande i psykiatrisk vård*.

-att kritiskt granska eget förhållningssätt gentemot patienter och närstående, och reflektera över det egna vårdandet i relation till specialistsjuksköterskans kompetens och ansvarsområde

-kritisk granska eget behov av kunskap och utveckling av sin kompetens.

I början av den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) formulerar studenten en individuell lärandeplan (ILP) utifrån kursmålen och egna behov av kunskapsinhämtning på den aktuella VFU-platsen. Studenten och handledaren använder därefter fortlöpande under VFU-perioden studentens ILP tillsammans med med bedömningsunderlaget BeVut, som innehåller kursmål och betygskriterier, som ett stöd i lärandet och den formativa bedömningen. Inför halvtidsbedömningen fyller handledaren och studenten i BeVut och studenten använder ILP för att presentera konkreta exempel som stöd för bedömningen. Vid halvtidsbedömningen utgår studenten från BeVut och presenterar sina exempel och får återkoppling kring måluppfyllelse av handledare och examinerande lärare. Bedömande lärare gör tillsammans med

studenten en skriftlig sammanfattning kring vad *som har fungerat bra* och *vad studenten behöver träna mer på*. I VFU-kursen ingår också en muntlig individuell examination där studenten presenterar exempel på hur kursmål har uppnåtts, vilket ofta gestaltas i form av en omvårdnadsplan som studenten genomfört tillsammans med patienten. Inför slutbedömningen utvärderar studenten sin ILP och BeVut fylls i av handledaren. Instruktioner och bedömningskriterier tydliggörs i kursens studieguide och bedömningsunderlaget BeVut.

Styrkor och utvecklingsområden

Att som specialistsjuksköterska i psykiatrisk vård kunna identifiera sin kompetens och sitt behov av ytterligare kunskap är centralt för yrkesutvecklingen. Under utbildningen erbjuds studenterna flera tillfällen att utveckla denna förmåga både teoretiskt och praktiskt. Ett sätt där studenten konkret arbetar med förmågan att identifiera den egna kunskapen och behov av att utveckla sin kompetens är via den individuella lärandeplanen (ILP) och BeVut på VFU. Inom utbildningen arbetar lärarlaget kontinuerligt med att stimulera konstruktiv länkning mellan teori och praktik på en för programmet, rätt nivå. Detta omfattar studieuppgifter, heldagsseminarium och bedömningsamtal med student och handledare. Satsningen på VFU är en styrka i utbildningen.

För att kunna arbeta som specialistsjuksköterska inom psykiatrisk vård behöver studenterna ha självkännedom om den egna kompetensen. Det är därför centralt att studenterna utvecklar en medvetenhet om egna styrkor och begränsningar i yrkesutövandet. För att stärka det livslånga lärandet behövs träning i självreflektion. Studenterna som går programmet har varierande kunskap och erfarenhet med sig in i utbildningen. Många studenter har arbetat länge inom psykiatrisk vård, medan andra är relativt nya inom området. Behov av kunskap och kompetens inom psykiatrisk vård varierar således mellan studenterna. Under utbildningen får studenten, i teoretiska kurser och genom VFU möjlighet att alltmer självständigt identifiera sitt behov av ytterligare kunskap, vilket stödjer varje individs lärande och kompetensutveckling. Exempelvis får studenterna själva välja vilket område de önskar att fördjupa sin kompetens inom i de studieuppgifter som de genomför. Samma gäller för VFU där det finns möjlighet att anpassa studenternas lärande utifrån individuella behov av kompetensutveckling. I kursvärderingar framhåller studenterna särskilt de lärarledda seminarierna som en viktig del i sin kunskap- och förståelseutveckling. Studenterna beskriver hur de stimulerats till att lära sig mer och utvecklas genom engagerade lärare som använder olika perspektiv och läraaktiviteter i sin undervisning.

Utifrån en analys av styrkor och utvecklingsområden är vår bedömning att utbildningen stimulerar studenternas förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och fortlöpande utveckla sin kompetens under utbildningen som leder till en specialistsjuksköterskeexamen.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Bedömningsgrund Jämställdhet
Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.

Lärosätets redogörelse:

Ett faktum som påverkar jämställdhet för specialistsjuksköterskeprogrammet, institutionen liksom för högskolan i stort är det finns en kvantitativ ojämn könsfördelning som innebär att kvinnor till antal är i majoritet både bland studenterna och inom lärarkollegiet. De flesta av högskolans studenter, såsom blivande specialistsjuksköterskor, kommer att möta en framtida arbetsplats där majoriteten utgörs av kvinnor. Det är därför extra viktigt att medvetandegöra på vilket sätt denna kvantitativa ojämsställdhet påverkar både utbildningen och den framtida arbetsmarknaden, samt hur högskolan kan arbeta med att skapa en mer inkluderande studie- och arbetsmiljö. En ytterligare aspekt att beakta är att 39 procent¹ av högskolans studenter har utländsk bakgrund, medan andelen med utländsk bakgrund inom personalgruppen är avsevärt mindre. 28 procent² av studenterna vid högskolan kommer från studieovana hem och många av studenterna är äldre än genomsnittet och flera av dem har hemmaboende barn. Därför är det extra viktigt att anlägga en bredare ansats för hur jämställdhetsperspektiv ska beaktas i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.

Jämställdhets- och likabehandlingsperspektiv i utbildningen

Att leda och utveckla psykiatrisk omvårdnad är en viktig del av specialistsjuksköterskans arbetsområde. Ett normkritiskt perspektiv ingår i undervisningen för att synliggöra hur attityder, normer, värderingar och ideal påverkar livsvillkoren för kvinnor och män inom samhällets olika områden. Genom specialistutbildningen arbetar lärarlaget aktivt för att ge studenterna möjlighet att utveckla sin förmåga att argumentera för sitt ansvars- och kompetensområde, både i tal och skrift.

Sedan 2011 är ett av högskolans mål att jämställdhets- och likabehandlingsperspektiv ska integreras i utbildningen, i de teoretiska momenten såväl som i den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU). Detta sker bland annat genom återkommande granskningar av innehållet i utbildnings- och kursplaner samt genomgång av kurslitteratur utifrån ett likabehandlingsperspektiv, anonymisering vid examination där det är möjligt och tydliggörande av rutiner vid bedömning av VFU.

Inom specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning psykiatrisk vård återfinns jämlikhetsperspektiv i flera kurser och följs upp genom seminarier och examinationer. Genusperspektiv, intersektionalitet, samt våld i nära relationer är exempel på kursinnehåll i programmet. Studenterna arbetar med centrala

¹ För nybörjare 2016/2017, se Statistik om breddad rekrytering, UKÄ

² För nybörjare 2016/2017, se Statistik om breddad rekrytering, UKÄ

ojämställdhetsproblem av relevans för psykiatrisk vård och specialistsjuksköterskans ansvar- och kompetensområde i olika kurser. Nedan följer några exempel från programmets kurser.

Kurs 1: Vårdvetenskap och dess tillämpning i psykiatrisk omvårdnad

I kursen ingår ett seminarium med fokus på psykiatrisk omvårdnad utifrån ett patientperspektiv. Till seminariet används vetenskapliga artiklar som visar hur stereotypa genusmönster kan resultera i en ojämlig psykiatrisk vård.

Kurs 2: Psykiatriska tillstånd, behandling, habilitering och rehabilitering Studenterna arbetar med psykiatriska sjukdomstillstånd, neuropsykiatriska funktionshinder och personlighetssyndrom utifrån specialistsjuksköterskans ansvarsområde. I arbetet med de olika tillstånden beaktas genus på olika sätt. Exempelvis könsfördelning utifrån förekomst vilket inkluderar underdiagnostik och överdiagnostik, hur symtombild kan variera mellan män, kvinnor, flickor och pojkar liksom tillgång till stöd, vård och behandling. Frågeställningarna följs upp i seminarium som leds av forskare inom området jämlik vård.

I *Kurs 5: Ledarskap i flexibla organisationer* har studenterna en examinationsuppgift där de skriftligt och muntligt ska presentera ett förbättringsarbete. För godkänt krävs att kursmålet att *förklara betydelsen av jämlikhet, genus och etnicitet till organisation och ledarskap* är uppnått.

Förebyggande arbete för en god studiemiljö

Ansvariga lärare för utbildningen försöker att underlätta möjligheter att kombinera studier med familj genom att bland annat schemalägga undervisning samma veckodagar för att underlätta planering och förutsägbarhet. Vidare planeras teoriveckor med självstudier in under de veckor då skolbarn har höst- och sportlov. Studenter som bor utanför Region Stockholm ges också möjlighet att genomföra sin VFU på bostadsorten för att underlätta kombinationen av studier och familjeliv. Utbildningsansvariga har efter pandemin valt en hybridlösning för återgång till campus som innebär något fler nätbaserade dagar än vad som ursprungligen planerades.

Dessvärre uppstår det ibland situationer där studenter under sin VFU-period upplever sig utsatt för kränkande behandling och trakasserier av patienter, personal eller andra studenter. Därför har högskolan tillsammans med Karolinska Institutet, Röda Korsets Högskola, Sophiahemmet Högskola och Region Stockholm tagit fram ett gemensamt informationsmaterial om att det råder nolltolerans mot kränkande särbehandling och trakasserier på alla arbetsplatser inom Region Stockholm. Studenter som upplever sig vara utsatta för kränkande särbehandling och trakasserier under sin VFU, informeras om vart de kan vända sig för att få stöd och hjälp. Inför VFU-placeringen får studenterna skriftlig information (via lärplattformen Its Learning) och det tas även upp under utbildningen.

Säkerställande av lärarnas kompetens inom jämställdhetsområdet

En annan viktig aspekt är att säkerställa att lärarna har kompetens inom jämställdhetsområdet, såväl kunskap om likabehandlingsperspektiv inom ämnesområdet/utbildningen som kunskap om aktuell lagstiftning, högskolans rutiner mot diskriminering/trakasserier och krav på främjandearbete. Därför integreras båda delarna i den högskolepedagogiska utbildningen och arbetsmiljökurs för chefer.

Styrkor och utvecklingsområden

Inom specialistsjuksköterskeprogrammet beaktas jämställdhetsmålen genom att eftersträva att kön, tillsammans med andra sociala kategorier såsom klass, etnicitet, religion och ålder, ges utrymme i utbildningen. Detta beaktas exempelvis i samband med planering av kursernas upplägg och innehåll, framtagandet av kurslitteratur och fiktiva fall såsom patientberättelser och utformning av examinationsuppgifter vilket är en styrka.

Det är också en styrka att flera av lärarna i specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning psykiatrisk vård aktivt i sin forskning och yrkesverksamhet arbetar för att skapa en mer jämställd och jämlik vård och omsorg. Detta medför att det både finns stor kunskap och en medvetenhet kring genusperspektiv och intersektionalitet som återspeglas i utbildningen såväl som i andra aktiviteter som berör både personal och studenter på programmet. Det anordnas exempelvis regelbundet seminarium där jämställdhet och jämlikhet beaktas på olika sätt. Vidare är forskare från lärarlaget aktiva i samhällsdebatten där intersektionalitet används för att belysa marginaliserade gruppers förutsättningar och hinder för jämlik vård. Debattartiklar inom området har bland annat publicerats i Dagens Medicin och Dagens Nyheter.

Under de senaste åren har organisationen och processerna för främjandearbetet inom likabehandlingsområdet, där jämställdhet ingår, stärkts vid högskolan, bland annat genom att integrera arbetet med aktiva åtgärder som regleras i Diskrimineringslagen i verksamhetsstyrnings- och uppföljningsprocessen som en del av det systematiska kvalitetsarbetet. Uppföljning av jämställdhet och likabehandling i utbildningarnas innehåll, utformning och genomförande görs inom ramen för kurs- och programvärderingar, genom dialoger i lärarkollegiet och i samtal med studenterna. Dessutom ställs regelbundet frågor kring upplevelse av konflikter, kränkande behandling och trakasserier i studentenkäten som genomförs vartannat år då samtliga studenter får möjlighet att svara. Uppföljning och analys av resultaten från enkäten ligger till grund för det systematiska likabehandlingsarbetet vid högskolan.

Vår analys är att ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande ett genomtänkt sätt inom specialistsjuksköterskeprogrammet i psykiatrisk vård.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Bedömningsgrunder Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling, och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Lärosätets redogörelse:

Uppföljnings-, åtgärds- och återkopplingsprocesser i högskolans kvalitetssystem

Av *Ramverk för systematiskt kvalitetsarbete (högskolans kvalitetspolicy)* framgår hur uppföljning av utbildningsverksamheten och hur resultaten från uppföljningarna leder till förbättringsåtgärder inom utbildningen, samt hur resultaten kommuniceras inom verksamheten och med studenterna. Nedan beskrivs några exempel på sådana processer och rutiner.

Pedagogiskt kollegium (PK) har det högskoleövergripande ansvaret för kvalitet i utbildning på grundnivå och avancerad nivå och har fastställt *Riktlinjer för program- och kursvärderingar*. Syftet med riktlinjerna är att tydliggöra vilket organ och vilken funktion som har ansvar för genomförande av kurs- och programvärderingar, vad kurs- och programvärderingar ska innehålla och processen för att tillvarata resultaten och återföra den till intressenter. Varje institution som har utbildningsansvar på grundnivå och avancerad nivå ska årligen åiterrapportera resultat av genomförda programvärderingar tillsammans med en analys och förslag på kvalitetsutvecklande åtgärder till PK. Programutvärderingar genomförs varje gång en utbildningsomgång avslutas (termins- eller årsvis). Dessa genomförs av företrädare från institutionsledningen och ofta i form av både skriftliga och muntliga programvärderingar. För att möjliggöra en jämförbarhet mellan utbildningarna och över tid inom respektive utbildning har det också tagits fram gemensamma frågeområden som ska ställas till studenterna i programvärderingen. Dessa frågor handlar om måluppfyllelse, forskningsanknytning, studenters möjlighet till egenansvar, inflytande och delaktighet, jämställdhet, likabehandling och hållbar utveckling samt förberedelse för ett föränderligt arbetsliv. Resultatet från programvärderingar tillsammans med analys och åtgärdsförslag sammanställs i en programrapport. Programrapporten presenteras av programansvarig vid ett av PK:s möten. Om oklarheter eller frågor kvarstår efter mötet kan PK begära skriftligt förtydligande från prefekt eller annan utbildningsansvarig vid berörd institution. Programrapporten görs tillgänglig och återkopplas till både studenter och lärare vid berörd institution.

Ett annat viktigt verktyg i uppföljningen av utbildningen och studenternas situation är högskolans olika enkäter till studenter. Studentenkäten som genomförs vartannat år skickas ut till samtliga studenter på grundnivå och avancerad nivå och innehåller frågor om studiemiljö, pedagogik, lokaler och andra faciliteter etc. Resultatet från enkäten presenteras både på högskoleövergripande nivå och på institutionsnivå och utgör ett viktigt underlag för förbättringsarbetet genom verksamhetsstyrnings- och

uppföljningsprocessen. Resultatet återkopplas också till studenterna och finns tillgängligt i lärplattformen Its Learning för studenter och på intranätet för personal. Under 2021 genomförde högskolan en alumnenkät. Syftet med enkäten var att följa upp alumnerns bedömning av utbildningens måluppfyllelse 1–6 år efter avslutad utbildning samt att få en bild av vilka sektorer högskolans alumner jobbar inom. Resultatet visade bland annat på att alumnerna bedömde att de hade en hög grad av måluppfyllelse samt att en majoritet av alumnerna jobbar inom det yrke de utbildat sig till.

Sammanställningar av nyckeltal inom utbildningen, till exempel söktryck, antagning, examina, beräkning av helårsstudent/helårsprestation och genomströmning på kurs görs årligen, samt följs upp vid verksamhetsuppföljning- och prognosmöten som institutionsledningen har med högskolans ledning. Nyckeltalen utgör ett underlag för vidare utveckling av de olika utbildningarna.

Uppföljning, åtgärder och återkoppling till intressenter inom specialistsjuksköterskeutbildning

Program- och kursutveckling sker kontinuerligt i det verksamhetsnära kvalitetsarbetet med utgångspunkt i genomförda uppföljningar som beskrivits ovan. Utvärderingsunderlag tillsammans med analys resulterar i åtgärder, såsom revidering av program- och kursinnehåll och utformning av lärandeaktiviteter och examinationer. På så sätt säkerställs process för kvalitetsutveckling av utbildningarna.

Enligt institutionens rutiner för kursvärdering och kursplanerna, som bygger på högskoleövergripande styrdokument, ska kursens innehåll och genomförande utvärderas fortlöpande under kursens gång och i samband med kursavslut. Resultatet från värderingen ska sedan återkopplas till studenter. Den formativa kursvärderingen som genomförs under kursens gång sker på olika sätt exempelvis i samband med seminarier eller uppföljning av studieuppgifter. Den summativa kursvärderingen som sker i slutet av kursen genomförs som en webbaserad enkät och består av sju frågor kring om kursens kursmål har uppfyllts, om kursen var välorganiserad, om det var lätt att veta vilka krav som ställs för studiearbete, om undervisningen har stimulerat till eget lärande, om kurslitteraturen har varit anpassad till kursen och bedömning av examinationens utformning och innehåll. Kursvärderingen innehåller också en fråga där studenten ska besvara hur många timmar per vecka som hen lagt ned på studiearbetet utöver den schemalagda undervisningen i kursen, vilket ger en riktning kring om kursens omfång behöver anpassas. I webbenkäten finns två frågor med öppna svarsalternativ: *Något som behöver ändras i kursen?* Och *Vad får absolut inte ändras?* I slutet finns också möjlighet att skriva kommentarer i fri text. Kursansvarig har också möjlighet att lägga till egna frågor vid behov, exempelvis om studenterna föredrar webbaserade eller campusförlagda moment. I samband med kursens slut avsätts tid för muntlig värdering.

Kursansvarig sammanställer resultatet från studenternas muntliga och skriftliga kursutvärdering, samt lärarnas kommentarer och lägger till information om genomströmning utifrån andel registrerade studenter som fullföljde kursen, andel studenter som uppnådde godkänt efter första examinationen och andel studenter som uppnådde examinationen efter första omexaminationen. Kursansvarig har också hand om återkoppling till studenterna, vilket sker genom att kursvärderingen tillgängliggörs via lärplattformen i efterföljande kurs. Vid planering av kurs går kursansvarig och lärarlaget igenom kursvärderingen och reviderar kursen vid behov. Vid kursstart när kursansvarig går igenom lärandeaktiviteter, examinationer och kurslitteratur med studenterna återges information från den tidigare kursvärderingen.

Ett exempel på kursvärdering som föranlett positiv förändring i form av att fler studenter uppnår kursmålen inom utsatt studietid återfinns i kurs 6 *Verksamhetsintegrerat lärande*. I kursen arbetar studenterna med kursmål som examineras via trepartssamtal och bedömningsunderlaget BeVut i verksamhet, medan en del examineras vid ett muntligt examinationsseminarium på högskolan. Inför

examinationsseminariet lämnar studenterna in ett skriftligt underlag och en presentation. Studenterna har i kursvärdering uttryckt att de har haft det svårt att förstå hur de skulle koppla vissa kursmål inom området vårdetik med livsåskådningsvetenskap till klinisk praktik. Hösten 2019 lades en ny studieuppgift till som omfattar att studenterna lämnar in en skiss för mål i området inför examinationsunderlaget. Kursvärderingar visar att förändringen av kursen har uppskattats av studenterna och antalet studenter som blivit godkända efter första examinationstillfället har ökat.

Som beskrivits ovan beslutade Pedagogiskt kollegium (PK) om högskoleövergripande riktlinjer för programrapporter under 2021. En webbaserad enkät utifrån riktlinjerna utformades och mailades ut till samtliga studenter som tagit examen under höstterminen 2021. Sammantaget besvarade ca 65 procent av dessa studenter webbenkäten. Resultaten visade att samtliga studenter instämde i följande påståenden: *Genom utbildningen har jag utvecklat kunskap, färdigheter och värderingsförmåga som anges i examensmålen för specialistsjuksköterskeutbildningen; Utbildningens pedagogiska upplägg har främjat mitt lärande; och Utbildningen vilar på aktuell och relevant forskning.* Vidare visade resultatet att 90 procent av studenterna instämde i påståendena *Utbildningen stimulerade kunskap och förmågor som krävs för att självständigt arbeta som specialistsjuksköterska, Som student har jag känt mig delaktig och haft inflytande över min situation och utbildning och jag skulle rekommendera utbildningen till en kollega.* Ungefär 70 procent av studenterna instämde i påståendet *Utbildningen har tagit upp frågor kring jämställdhet, likabehandling och hållbar utveckling* och 80 procent av studenterna instämde i påståendena *Utbildningen har gett mig beredskap att möta samhällets och arbetslivets föränderliga behov* och *Jag skulle rekommendera utbildningen till en kollega.* Således visade resultatet från programvärderingen att nytexaminerade specialistsjuksköterskor i psykiatrisk vård är nöjda med sin utbildning vid högskolan och känner sig väl förberedda för den nya yrkesrollen.

En sammanställning av genomströmningen på programmet är god, se tabell 2.

Tabell 2: Genomströmning och antal personer som svarat på kursvärdering för studenter som påbörjade utbildningen HT 2019. Det bör noteras att viss överlappning av studenter kan finnas.							
Studenter start HT 2019	Kurs 1	Kurs 2	Kurs 3	Kurs 4	Kurs 5	Kurs 6	Kurs 7
Antal registrerade	25	25	22	21	20	22	17
Antal klara första exam	20	14	20	20	15	14	4
Antal klara under termin	22	14	21	20	20	19	15
Svar på kursvärdering	17	17	10	7	13	13	<i>Ej aktuellt ännu</i>

I ett samarbete med Röda Korsets Högskola och Sophiahemmet Högskola, har externa kollegiala granskningar av självständiga arbeten inom vårdområdet genomförts på både grundnivå och avancerad nivå. Granskningarna har återkopplats till lärarkollegiet och institutionsledningen. Arbetsgruppen med lärare från samtliga tre högskolor kommer att fortsätta sitt arbete med externa kollegiala granskningar. Identifierade områden för detta är bland annat progression i huvudområdet vårdvetenskap från grundnivå till avancerad nivå.

Styrkor och utvecklingsområden

Kurserna inom specialistsjuksköterskeprogrammet utvärderas fortlöpande både via muntliga och skriftliga kursvärderingar. Resultaten följs upp i lärarlag, ämnesgrupper, tväramnesgrupper och åtgärder planeras och genomförs utifrån inkomna synpunkter. Det är en styrka. Uppföljningen visar att merparten av studenterna är nöjda med utbildningen, vilket också stärks av att det är en stor andel av studenterna som når måluppfyllelse inom avsatt tidsram. Programutvärdering (uppgifter från studenter och lärare) och rutiner för programvärdering (den sammanfattande rapporten) har utarbetats under 2021 och en första omgång har genomförts under vårterminen 2022. Den första programutvärderingen utifrån denna struktur besvarades av 10 utav 15 studenter trots att den skedde nio månader efter att studenterna avslutat sin utbildning VT 21. Majoriteten av studenterna var nöjda med utbildningen. Bedömningen är att kurser och utbildningens innehåll, utformning, genomförande och måluppfyllelse följs upp systematiskt och på ett tillfredställande sätt.

Det är dock en utmaning av få tillfredställande svarsfrekvens i kursvärderingar och programutvärderingar trots kontinuerlig uppmuntran och återkoppling från högskolan. Kursansvarig och lärarlaget arbetar kontinuerligt med att försöka få upp svarsfrekvensen på kursutvärderingarna. Svarsfrekvensen på den första programutvärderingen var god liksom studenternas erfarenhet och upplevelse av utbildningen. En plan finns utarbetad för att genomföra muntlig och skriftlig programvärdering under HT2022. Utifrån analys av styrkor och förbättringsområden är vår bedömning att lärosätets åtgärder för att utformning, genomförande och resultat liksom uppföljning, åtgärder och återkoppling stödjer studenterna att genomföra utbildningen inom planerad studietid och att en hög kvalitet nås i utbildningen.

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Bedömningsgrund Studentperspektiv
Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.

Lärosätets redogörelse:

Marie Cerderschiöld högskola arbetar aktivt med studentinflytande för att ge studenterna möjlighet att ta del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen. Detta konkretiseras i högskolans organisationsplan, där studenter och doktoranders rätt att vara representerade i beredande och beslutande organ fastställs.

Studenter finns representerade på alla nivåer inom högskolan, exempelvis i bolagsstyrelsen, i kollegier på motsvarande fakultetsnivå samt på institutionsnivå. I tillägg till detta finns också plats för studenter i olika råd, nämnder och andra grupperingar. Studentkåren företräder samtliga studenter och utser också studentrepresentanter. För att stärka rollen som studentrepresentant och erkänna det arbete som läggs ner, arvoderas studentrepresentanter i beredande och beslutande organ på högskoleövergripande nivå samt i institutionsstyrelser på institutionsnivå. Högskolan ger också ett verksamhetsbidrag till studentkåren för verksamhet som bidrar till ökat studentinflytande. För att stimulera studentinflytande och hjälpa studentkåren att rekrytera studentrepresentanter, har högskolan tillsammans med Röda Korsets Högskola och Sophiahemmet Högskola sedan 2017 årligen arrangerat en studentrepresentantutbildning för högskolornas studenter. Tillfället ger också möjlighet för studentkårerna vid de olika lärosätena att träffa varandra och skapa nätverk.

Mycket av studentinflytande sker i den utbildningsnära verksamheten. Institutionen har studentråd mellan studenterna/kåren och institutionsledningen en till två gånger per termin. Vid dessa tillfällen sker informationsutbyte mellan institutionsledning och kåren/studentrepresentanter och det finns även möjlighet att ta upp synpunkter kring utbildningen och förslag på åtgärder/lösningar i mer informell anda. Vid de större utbildningarna uppmuntras studenterna att utse terminsrepresentanter som har i uppgift att fånga upp och vidareförmedla synpunkter från studenterna till kåren, kursledare och institutionsledningen. I kurs- och programvärderingar sker uppföljning av studenternas syn på utbildningen både formativt och summativt. På specialistsjuksköterskeprogrammet inriktning psykiatrisk vård sker kontinuerlig dialog om utbildningen mellan programansvarig, kursansvarig och studenter.

Förutom studentrepresentation i högskolans beredande och beslutande organ samt olika fora för möten mellan utbildningsansvariga och studenter, sker även uppföljning och frågor om utbildningens innehåll, utformning och studenternas situation genom utvärderingar och enkäter, vilket har beskrivits under bedömningsgrund *Uppföljning, åtgärder och återkoppling*. Under hösten 2021 och våren 2022 genomförde Pedagogiskt kollegium (PK) för fjärde gången en studentenkät som skickats ut till samtliga studenter vartannat år sedan 2015. I enkäten ställdes bland annat frågan om hur studentinflytandet kunde förbättras på högskolan. Resultatet av studentenkäten presenterades för studenter och lärare vid två

tillfällen och workshop hölls kring studentinflytande. Högskolan kommer att arbeta vidare med frågan för att skapa förutsättningar för att studenterna ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.

För att ytterligare främja studentinflytande sker systematiska avstämningar i form av kursutvärderingar och programvärderingar som granskas av lärarlag, tvärvärdningsgrupp och institutionsstyrelse. I institutionsstyrelsen liksom i andra beslutande organ deltar studentrepresentant. Prefekten har också regelbundna möten med studentkåren i syfte att inhämta studenternas synpunkter och diskutera uppföljning av förbättringsförslag.

Styrkor och utvecklingsområden

Marie Cederschiöld högskola är en mindre högskola, vilket innebär korta avstånd mellan studenter och institutionsledning och de fora som finns för studentpåverkan. Det underlättar för studenterna att utöva ett direkt inflytande på utbildningen. Det reella studentinflytandet försvåras dock av att mindre än 10 procent av högskolans studenter är medlemmar i studentkåren, vilket bland annat har lett till att det periodvis varit svårt för studentkåren att rekrytera studentrepresentanter till beredande och beslutande organ. Det reella studentinflytandet utövas också generellt av studenter på grundnivå och doktorander på forskarnivå, medan representationen från studenter på avancerad nivå är låg. Orsaker till detta kan vara att specialistsjuksköterskeprogram ofta ges på halvfart, på distans och att studenterna arbetar kliniskt vid sidan av sina studier. Studenterna på avancerad nivå är ofta äldre och har familj. Att prioritera tid för engagemang i studentkår och utbildningsfrågor kan tänkas vara svårt i ett redan pressat tidsschema.

Studentinflytande är en prioriterad fråga för högskolan och lyfts fram som en särskilt viktig punkt i *Strategi för pedagogisk verksamhet 2021–2025*. Pedagogiskt kollegium (PK) har vid flera tillfällen bjudit in studentkåren och andra intresserade studenter till dialog för att skapa förutsättningar för ökat studentinflytande. Ett sätt som diskuteras är att på institutionsnivå införa ett s.k. *utbildningsmingel*, det vill säga ett forum för dialog om utbildningen med prefekt och programansvariga dit studenter inbjuds, en gång per månad. Syftet är att från ledningshåll få ett breddat perspektiv kring utveckling av utbildningen och studenternas studiesituation. Diskussioner pågår om hur formerna för dessa dialoger ska systematiseras och dokumenteras. De fysiska mötena behöver kompletteras med digitala möten för att underlätta för studenternas deltagande.

Ett utvecklingsområde som högskolan ser överlag är att genomföra åtgärder för att öka studenternas engagemang och svarsfrekvens i fråga om utvärderingar av kurser. Ett sätt kan vara att ge direktåterkoppling av resultat av en kursvärdering genom en poll eller genomföra muntliga kursvärderingar. Studenter som har klagomål på utbildningen kan vända sig till programansvarig eller direkt till prefekten. Här behövs rutiner utvecklas så att studenter kan anmäla klagomål anonymt i ett avvikelssystem som möjliggör systematisk sammanställning, uppföljning och åtgärder.

Vår bedömning är att studenterna ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens utformning, innehåll och genomförande. Utifrån analys av styrkor och utvecklingsområden är vår samlade bedömning att både högskolans och utbildningens åtgärder för att tillvarata studenternas perspektiv borgar för en god studiemiljö som leder till att hög kvalitet kan uppnås i utbildningen.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Beskriv, analysera och värdera. Redogör för styrkor och svagheter samt hur dessa hanteras för att säkra en hög kvalitet nås i utbildningen. Belys med hjälp av exempel.

Bedömningsgrund Arbetsliv och samverkan

Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.

Lärosätets redogörelse:

I *Vision 2025* uttrycks att Marie Cederschiöld högskola ska vara ledande i utveckling av praktisknära forskning och i detta ingår bland annat att undersöka förutsättningarna för en studentmottagning i någon av ägarnas verksamheter. I högskolans *Strategi för pedagogisk verksamhet 2021–2025* framgår bland annat att högskolan ska stimulera befintliga och nya samarbeten mellan utbildning och professionsverksamhet samt främja utveckling av aktuella och nya högskolepedagogiska och ämnesdidaktiska projekt inom verksamhetsförlagd utbildning. Således finns en tydlig målbild för samverkan med det omgivande samhället både inom forskningen och utbildningen.

Detta är särskilt aktuellt för specialistsjuksköterskeprogrammet inom psykiatrisk vård vid högskolan. Flertalet av lärarna arbetar parallellt med utbildning, forskning och vårdutveckling på regional, nationell och internationell nivå, vilket bidrar till att knyta ihop utbildning, forskning och vårdutveckling. Aktuell utbildningsplan för specialistsjuksköterskeprogrammet utformades av en arbetsgrupp bestående av lärare, ämnesföreträdare och institutionsledning. För att skapa en utbildning som möter framtidens krav på vård och omsorg deltog även deltagare från klinisk verksamhet i diskussionerna kring utbildningens innehåll och utformning.

Att stödja studenternas kunskap och förmåga att söka, värdera och omsätta evidensbaserad kunskap med ett vetenskapligt och kritiskt förhållningssätt är centralt i utbildningen. Det gör studenterna förberedda på att möta förändringar i arbetslivet. Under utbildningen tränar studenterna på att identifiera förbättringsområden och driva utveckling inom psykiatrisk vård. Detta blir särskilt tydligt i kurs 5 *Ledarskap i flexibla organisationer* och kurs 6 *Verksamhetsintegrerat lärande* där studenterna arbetar aktivt med förbättringsområden med stöd av lärare som är forskningsaktiva och kunniga i verksamhetsutveckling. Studenterna uppmuntras på så sätt att söka ny kunskap och tillämpa bästa tillgängliga evidens som underlag för psykiatrisk vård. Färdigheter som kan omsättas till praxis för att möta förändringar i arbetslivet.

Majoriteten av lärarna i lärarlaget i psykiatrisk vård deltar i samverkan och kunskapsutbyte mellan klinik och akademi. Exempelvis genomför programansvarig lärare föreläsningar och seminarier för vårdpersonal med inriktning på omvårdnad och suicidprevention på psykiatriska kliniker i regionen. Programansvarig har också deltagit i nationell utbildning för nyanställd personal inom kriminalvård och en utbildningsdag för Svenska kyrkans jourhavande präster kring suicidprevention. Kunskapsutbyte sker också i form av flera lärare har sakkunnig och granskningsuppdrag nationellt och regionalt. Vidare arbetar en lärare kliniskt som legitimerad psykoterapeut och två lärare arbetar med klinisk kvalitetsutveckling inom psykiatrisk vård och beroendevård. Den kliniska lektorn som arbetar med VFU

inom psykiatrisk vård på grundnivå och avancerad nivå har ett nära samarbete med regionens VFU-organisation. Den kliniska lektorn tillika programansvarig deltar regelbundet i utbildningsinsatser riktade till kliniska adjunkter och handledare för att säkerställa hög kvalitet i den verksamhetsförlagda utbildningen. Flera lärare deltar också regelbundet i professionsträffar som anordnas av de kliniska verksamheterna med syfte på att stärka specialistsjuksköterskor i psykiatrisk vård som profession.

Samverkan med det omgivande samhälle sker också genom att bjuda in externa föreläsare till kurserna. I kurs 2 *Psykiatriska tillstånd, behandling, habilitering och rehabilitering* medverkar psykiatriker, psykologer och specialistsjuksköterskor inom psykiatrisk vård i utbildningen. Studenterna arbetar också med webbutbildningar och material från myndigheter och externa aktörer. Under kurs 1 *Vårdvetenskap och dess tillämpning i psykiatrisk omvårdnad* används webbutbildningen ”Mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer” från Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK). I kursen används också material från Nationellt Centrum för anhörigstöd (NKA). Materialet har framtagits av en forskare som är anställd vid NKA och adjungerad till institutionen. I kurs 2 används regionens digitala STEP-UP-utbildningar och läkemedelsverkets webbkurs om biverkningsrapportering som utgångspunkter för ett seminarium. I kurs 4 *Den psykiatriska vårdens etik och värdegrund* använder studenterna en modell från Statens medicinsk-etiska råd (SMER) för att göra en etisk granskning av en patientberättelse från psykiatrisk vård. I kursvärderingar från kurs 5 *Ledarskap i flexibla organisationer* efterfrågade studenterna tydligare koppling mellan teori och klinisk praktik. Studenterna hade också svårt att genomföra examinationen som de ansåg för teoretisk. Kursen gjordes därför om för att bli mer klinisk relevant av dåvarande kursansvarig, programansvarig tillsammans vårdutvecklingschef och vårdutvecklare från psykiatri i regionen.

Styrkor och utvecklingsområden

Marie Cederschiöld högskola har en omfattande samverkan med det omgivande samhället kring frågor som rör utbildningen till specialistsjuksköterska i psykiatrisk vård. Detta kommer studenterna till godo genom aktuell omvärldsanalys och nära klinisk koppling till psykiatri i regionen. Klinisk relevans gynnas av att flera disputerade lärare bedriver forskning och kvalitetsutveckling inom vårdområdet i samverkan med psykiatriska kliniker och forskningscentra. Flera lärare inom programmet deltar i arbetet med kunskapsstyrning på lokal, regional och nationell nivå. Lärarna är också aktiva i forskarnätverk och professionsaktiviteter av vikt för psykiatrisk vård och specialistsjuksköterskornas arbetsfält.

Vår analys är att specialistsjuksköterskeutbildningen med inriktning mot psykiatrisk vård förbereder studenterna för ett föränderligt arbetsliv. Utbildningen är också utformad för att studenterna ska kunna möta både dagens och morgondagens utmaningar. Lärarnas aktiva deltagande i vårdutveckling, forskning och forskarnätverk, det goda samarbetet med avnämarna och ett välutvecklat samarbete kring kvalitetsutveckling av den verksamhetsförlagda utbildningen borgar för god samverkan med det omgivande samhället. Resultat från programvärderingen som genomfördes under våren 2022 visade att majoriteten av studenterna instämde helt eller delvis i påståendet *Utbildningen har gett mig beredskap att möta samhällets och arbetslivets föränderliga behov*.